

عنوان مقاله:

بازاندیشی در ضوابط و الگوهای توسعه روستاهای متصل به شهر؛ رهیافت‌های مبتنی بر کدهای زایشی در سطح کلان (مطالعه موردی: روستاهای پرجیکلا و بالا لموک، شهر قائمشهر)

محل انتشار:

فصلنامه مسکن و محیط روستا، دوره 37، شماره 162 (سال: 1397)

تعداد صفحات اصل مقاله: 14

نویسنده:

هادی پندار - Assistant professor, Urban design Department, faculty of Architecture and Urbanism, Art University of - Tehran.

خلاصه مقاله:

سکونتگاه‌های اندام واره در روستاها و شهرهای شمال ایران، معرف الگوهای برخاسته از تأثیر اقلیم و فرهنگ کار و سکونت در نحوه شکل‌گیری محیط‌های مصنوع هستند اما طی سال‌های اخیر بسیاری از روستاهای با ریخت‌شناسی اندام واره، به واسطه اعمال ضوابط ساخت و ساز شبه شهری در قالب طرح‌های هادی روستایی در حال از دست دادن هویت ویژه خود هستند، زیرا انتقال کیفیت‌های ریخت‌شناختی به دلیل ماهیت تدریجی تثبیت و احرازشان، به خوبی صورت نمی‌گیرد. چگونگی فرایند تداوم الگوهای ریخت‌شناسی هویت‌مند در چنین بافت‌هایی پرسش اصلی پژوهش حاضر است. بستر پژوهش میدانی روستاهای "بالا لموک" و "پرجیکلا" در شهر قائمشهر است که از جهت شمال به یکدیگر متصل شده‌اند اما به مرور زمان در حال تبدیل شدن به بافت‌های شبه شهری‌اند. چارچوب نظری پژوهش از کاربست نظریه کریستوفر الکساندر به منظور شکل‌گیری تدریجی کلیت براساس مفهوم کدهای زایشی حاصل شده است. بخش اول پژوهش به روش تحلیلی-انتقادی به بررسی نتایج حاصل از ضوابط موجود پرداخته و در بخش دوم براساس فرایند مبتنی بر کدهای زایشی نتایج متصور در سطح محدوده مطالعه پیاده شده است. روش انجام پژوهش همانندسازی بوده که با جمع‌آوری اطلاعات به روش‌های اسنادی، تحلیل ریخت‌شناسی و مشاهده نظام‌مند از وضعیت موجود همراه شده است. براساس نتایج پژوهش فرایند توسعه روستایی در حوزه‌های مورد بحث پژوهش را می‌توان طی فرایندی تدریجی و هفت مرحله‌ای مبتنی بر کدهای زایشی و با مشارکت ساکنین صورت‌بندی نمود. نتایج حاصل از این فرایند تدریجی موجب تداوم بافت‌های اندام واره که واجد کیفیت‌های هویت‌مند و زمینه‌گرا بوده و در عین حال پاسخگو به نیازهای موجود هستند، خواهد بود. شناسایی هویت‌های اصیل و حوزه‌های نیازمند حفاظت همیشگی، تبیین کدهای زایشی براساس نیازها و فرصت‌های زمینه‌ای موجود، جانمایی تدریجی و هم‌افزا و طراحی مشارکتی از گام‌های اصلی فرایند پیشنهادی پژوهش حاضر به‌شمار می‌آیند.

کلمات کلیدی:

morphological identity, generative code, gradual growth, edge based development, Perjikola and Bala lamouk villages, هویت ریخت‌شناختی، کدهای زایشی، رشد تدریجی، توسعه‌های لبه‌ای، روستای پرجیکلا و بالا لموک.

لینک ثابت مقاله در پایگاه سیویلیکا:

<https://civilica.com/doc/1154903>

